

Länsstyrelsen
Norrbotten

1 (4)

Datum
2015-09-14

Diarienummer
851-6794-2015

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Ds 2015:33 Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända (Ref.A2015/1726/IU)

Länsstyrelsen i Norrbottens län har som remissinstans fått möjlighet att yttra sig över departementsskrivelsen angående ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Norrbotten instämmer i stort med förslagen i departementsskrivelsen. Det behövs förändringar i nuvarande mottagningssystem för att få en mer rättvis fördelning i mottagandet av nyanlända invandrare och andra skyddsbehövande i landet. Länsstyrelsen ser dock en fara i att intentionerna med en jämnare fördelning över landet inte kommer att uppfyllas, då förslaget fortsatt bygger på frivillighet från de nyanlända samt att majoriteten av de nyanlända bosätter sig där de vill bo.

Länsstyrelsens synpunkter

Avsnitt 3.5 Kommunernas ansvar i fråga om mottagande av nyanlända

I Norrbotten är det enligt bostadsmarknadsenkäten år 2015 ingen av kommunerna som bedömer att de har ett överskott på bostäder i centralorterna. Endast fyra av fjorton kommuner anser att deras bostadsmarknad är i balans på centralorten, övriga tio kommuner bedömer att det är ett underskott. Om förslaget i skrivelsen realiserar och kommunerna efter den 1 juli år 2016 inte kan neka anvisning av nyanlända kommer kommunerna att få svårt att ordna fram bostäder utifrån den rådande bostadsmarknadssituationen. Även om byggandet av nya bostäder initieras kommer det att ta tid innan färdiga bostäder finns tillgängliga.

Avsnitt 4.1 Inledning

Länsstyrelsen i Norrbottens län ser positivt på att regeringen aviserat en översyn som ska leda till förslag som ger ett långsiktigt, hållbart och flexibelt system för mottagande av både asylsökande och nyanlända. Länsstyrelsen ser helst att denna översyn genomförs omgående.

Avsnitt 4.4 Erfarenheter från försök att öka mottagandet

Den prestationsbaserade ersättningen som trädde i kraft under år 2014 har inte inneburit att Norrbottens kommuner ökat sitt mottagande nämnvärt med undantag för någon enstaka kommun.

Endast en kommun ansökte om medel enligt paragraf 37+ ersättningsförordningen för att förbättra kommunikationerna mellan kringliggande byar och centralort, övriga kommuner ansåg att det var för lite pengar att söka för att komma igång med om- och nybyggnationer.

Länsstyrelsen välkomnar en översyn av ersättningssystemet för att hitta nya lösningar och se över om möjligheterna att tillskjuta ytterligare medel för ersättning enligt paragraf 37, ersättningsförordningen.

Avsnitt 4.5 Ett gemensamt ansvar för flyktingmottagandet

Länsstyrelsen delar departementsskrivelsens bedömning att fördelningen i bosättningen av nyanlända invandrare och andra skyddsbehövande mellan Sveriges kommuner måste bli mer proportionerlig för att förbättra etableringen i samhället. Länsstyrelsen och Migrationsverket är tillsammans ute i kommunerna i Norrbotten och bjuder in allmänheten för att bidra med fakta kring invandringen. Erfarenheten hittills är att invandringen redan nu beskylls för andra grundläggande problem vi har i samhället, till exempel att bostadsbristen beror på invandringen och inte på att det byggs för lite. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att vi arbetar förebyggande och hittar nya och andra verktyg för att arbeta förebyggande mot främlingsfientlighet och intolerans innan och i samband med att lagen eventuellt träder i kraft.

Avsnitt 5.3 Anvisning

Länsstyrelsen delar uppfattningen att hänsyn ska tas till det sammantagna mottagande av nyanlända. Det är dock viktigt att inkludera även asylsökande på Migrationsverkets anläggningar och antalet ensamkommande barn/ungdom vid fördelning av anvisningar mellan kommunerna.

För att kunna motivera kommunerna att teckna frivilliga överenskommelser, kan det behöva göras en översyn av kommunersättningarna där de kommuner som väljer att skriva överenskommelse om mottagande premieras. Det kan även behövas fler incitament än ekonomiska för att en överenskommelse ska vara motiverad för en kommun. En fråga är också vilka incitament som finns för kommunerna att teckna frivilliga överenskommelser om anvisningar ändå kan ske utanför dem.

Om länsstyrelserna tecknar frivilliga överenskommelser med kommunerna, samtidigt som kommunen genom lagen kan få en skyldighet att ta emot fler nyanlända än vad parterna kommit överens om, kan förtroendet för staten komma att påverkas negativt.

Avsnitt 5.6 Den kommunala självstyrelsen och proportionalitetsprincipen

Länsstyrelsen instämmer i bedömningen att förslaget innebär en inskränkning av den kommunala självstyrelsen. Inskränkningen bedöms inte gå utöver vad som kan anses vara nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett den.

Avsnitt 5.7.2 Fördelning genom länstal och kommunal

Eftersom kommunal fastställs nationellt, underlättar detta länsstyrelsernas arbete i diskussion med kommunerna avseende utgångspunkt för anvisningsbara platser i överenskommelserna. Det kan bli svårt att få en regional samsyn av fördelning av kommunal, då detta är beslutat på nationell nivå, även om lagförslaget öppnar för möjligheten till en omfördelning mellan kommuner.

I Norrbotten finns en regional överenskommelse om mottagande av nyanlända, tecknad av fyra kommuner tillsammans. Länsstyrelsen ser att denna överenskommelse kan komma att förändras i och med att kommunerna kommer att få differentierade kommunal.

Länsstyrelsen ser gärna att även Boverket deltar tillsammans med Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och länsstyrelserna i arbetet med länstal. Länsstyrelserna bör som idag ansvara för omfördelning på kommunnivå, ansvara för dialogerna på kommunal nivå samt överenskommelserna.

Avsnitt 5.7.3 Prioritering av anvisningar

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunerna ska kunna bygga upp den mottagningskapaciteten som krävs successivt men Länsstyrelsen saknar en tidsangivelse för hur länge kommunerna har möjlighet att göra detta.

Avsnitt 5.7.4 Överenskommelser om mottagande av nyanlända

Om överenskommelserna endast ska innefatta anvisningsbara platser omfattas endast en liten del av kommunernas totala mottagande.

Länsstyrelsen instämmer i att kommunalen bör kunna omfördelas mellan kommuner i ett län. Att möjliggöra för kommuner att omfördela kommunal kan bli problematiskt om inte länsstyrelserna koordinerar detta. Detta bör kunna ske, enligt liknande förfarande som gäller fördelningstalen för ensamkommande barn.

Avsnitt 5.7.5 Vissa ersättningar till kommunerna

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag att Migrationsverket ska lämna ersättning för kommunens hyreskostnader fullt ut till dess att en nyanländ som omfattas av den föreslagna lagen flyttar in. Kommunerna bör även utöver detta få full kostnadstäckning för övriga kostnader som tillkommer innan den nyanlända flyttar in.

Länsstyrelsen
Norrbotten

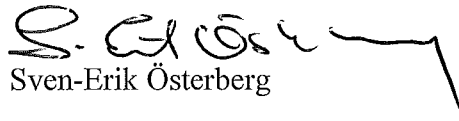
Datum
2015-09-14

Diarienummer
851-6794-2015

Avsnitt 7.2 Ekonomiska konsekvenser för myndigheterna

Länsstyrelsen instämmer i skrivelsens bedömning att resursförstärkning till länsstyrelserna behöver ses över. Om länsstyrelsens uppgifter utökas bör även resurser tillföras.

I detta ärende har landshövding Sven-Erik Österberg varit beslutande och integrationssamordnare Torsten Fors föredragande. I den slutliga handläggningen har även Enhetschef Karin Börjesson, -chefsjuristen Karin Hansson och handläggare Anna-Karin Abrahamsson deltagit.

Sven-Erik Österberg

Torsten Fors